

Medicinsk Nyhed

Dødsfald som følge af tobaksrygning stiger fortsat

Selvom prævalensen af rygning på verdensplan er faldet kraftigt fra 1990 til 2019, har befolkningstilvæksten resulteret i flere rygere og flere dødsfald på grund af rygning.

I mere end 40 år har vi vidst, at tobaksrygning er blandt de vigtigste årsager til forebyggelige dødsfald både på verdensplan og i særdeleshed i Danmark. En ny artikel fra forskerne bag Global Burden of Disease Study (GBDS) opgør prævalens af rygning og tobaksrelateret dødelighed og sygelighed i mere end 204 lande i perioden 1990-2019. GBDS er et omfattende regionalt og globalt forskningsprogram for sygdomsbyrde, som involverer over 3.600 forskere fra næsten 150 lande. Til denne artikel har forskerne anvendt over 800 datakilder og gennemført omfattende metaanalyser. De viser, at i den undersøgte periode faldt prævalensen af tobaksrygning på verdensplan med 28% blandt mænd og 38% blandt kvinder. På grund af befolkningstilvæksten er antallet af rygere dog steget fra 0,99 milliarder til 1,14 milliarder, hvilket resulterer i stigende antal dødsfald, som i 2019 udgjorde ca. 7,7 millioner. De største antal af tobaksrelaterede dødsfald i 2019 fordelt på de enkelte sygdomsgrupper udgøres af iskæmisk hjertesygdom (1,7 millioner), KOL (1,6 millioner), lungekræft (1,3 millioner) og stroke (0,9 millioner). Forfatterne påpeger, at 78% af samtlige tobaksrelaterede dødsfald nu finder sted i lav- og mellemindkomstlande.

Overlæge, professor emeritus Peter Lange, Medicinsk Afdeling, Herlev-Gentofte Hospital, og Københavns Universitet, kommenterer: »Som de tidlige publikationer fra GBDS imponerer den nuværende artikel med den globale tilgang og de flotte figurer, som præsenterer data fra de enkelte lande og forskellige geografiske områder. Med danske øjne kan vi glæde os over, at rygeprævalensen blandt danskerne er faldet med ca. 50% fra 1990 til 2019, men må samtidig bittert konstatere, at Danmark sammen med Grækenland er de to eneste lande i verden, hvor over 20% af alle dødsfald blandt kvinder skyldes tobaksrygning. Så selvom færre danskere ryger i dag, vil vi i årene fremover fortsat se alt for mange dødsfald på grund af tobakken. I en ledsagende kommentar til artiklen anfører de to lederskribenter, at vi ikke har brug for mere forskning i tobakkens skadelige virkninger, men at langt flere midler bør bruges til at bekæmpe og begrænse tobaksrygning, hvis vi skal gøre os håb om at befri verden fra tobaksepidemien inden for en overskuelig årrække«.

[GBD 2019 Tobacco Collaborators. Spatial, temporal, and demographic patterns in prevalence of smoking tobacco use and attributable disease burden in 204 countries and territories, 1990–2019: a systematic analysis from the Global Burden of Disease Study 2019. Lancet 2021; 397: 2337-60](#)

INTERESSEKONFLIKTER: ingen



Foto: Colourbox

Redigeret af Peter Lange, plange@dadlnet.dk